

Waar het musicerende personeel zoo groot was als in het paleis van den Pharao, stond het onder toezicht van daartoe aangestelde beambten, die van beroep muzikanten moeten geweest zijn. Door afbeeldingen en opschriften zijn een aantal namen van deze oudste kapelmeesters tot ons gekomen. Eenige noemen zich „opzichters van het koninklijk orkest en van alle schoone genoegens” en zij beroemen zich erop, dat zij den Pharao dagelijks door schoon gezang verheugd en zijne wenschen vervuld hebben.

Czerwinski vermeldt in zijne „Geschichte der Tanzkunst”, dat de Israëlieten vele religieuze dansen der Egyptenaren bij hun godsdienstoefeningen overnamen en ze vooral bij heuchelijke herinneringsdagen ten uitvoer brachten. Zoo werd na het doortrekken van de Roode Zee dat feit met een feestelijken dans gevierd en „Mirjam, de profetes, Aäron’s zuster, nam een tambourijn ter hand en al de vrouwen gingen achter haar met tamboerijnen en in dansreien. En Mirjam antwoordde haar: „Zingt ter eere van Jahwe”. (Exodus XV 20). De dans om het gouden kalf was eene navolging van de Egyptische Apis-plechtigheden. En al verstoorde Mozes in zijn ijver deze afgodische reidansen, zoo belette dat niet, dat hunne toepassing vrij algemeen werd. Ook in het Hooglied vindt men telkens dansen aangeduid. Zoo bekleedde de „zwaarddans” der bruid eene voorname plaats bij de huwelijks feestelijkheden der oude Israëlieten. In de Psalmen zijn vele sporen, die wijzen op eene uitvoering van zangkoren en dansen bij het ritueel van den dienst. De tempels te Jeruzalem, Alexandrië en Garizim hadden eigene koren, waarbij, onder het zingen van lof- en dankliederen, de religieuze dansen met groote plechtigheid werden uitgevoerd. Wenden wij ons nu naar het meest invloedrijke kultuurvolk der Oudheid tot de Grieken.

Wij zagen reeds, hoe ook zij den goddelijken oorsprong van den dans aannemen en hoe goden en heroën als uitvinders en aan-

voerders van reidansen genoemd worden. Onder de legenden over koning Minos’ Labyrinth op Kreta en de vereischte zending van Atheensche jongelingen en maagden, die alle acht jaren aan den Minotaurus geofferd werden, is er eene, die verhaalt, hoe Daedalus, de scherpzinnige bouwmeester van het Labyrinth voor ’s konings dochter Ariadne een dans uitdacht. Hij moest in de gangen van den doolhof worden uitgevoerd door jongelingen met gouden zwaarden en meisjes met kransen getooid. Ook wordt verhaald, hoe de redder Theseus met Ariadne en de jonge lieden, die hij van den offerdood aan het stiermonster gered had, na hunne aankomst op Delos een ingewikkelden dans uitvoerden, in herinnering aan de verwarrende windingen van het Labyrinth. Deze dans leefde bij de Grieken voort onder den naam van Geranos.

Bij de door Orpheus en Musaeus ingevoerde mysteriën nam de dans een zóó belangrijke plaats in bij de geheime plechtigheden, dat men van iemand, die het stilzwijgen verbrak, dat bij deelneming aan de mysteriën allereerst vereischt werd, zeide, dat hij „den dans verraden had”.

Juist bij de feesten ter eere der goden, ging de dans meestal gepaard met mimische vertoeningen, welke gebeurtenissen uit het leven der godheden vertolkten. Hellas kende vele van deze, op bepaalde tijden terugkeerende, plechtigheden. Zoo werd in Delphi alle negen jaren de overwinning van Apollo op den draak Python herdacht en in Thebe waren de Daphnephoriën ter eere van den Zonnegod, waarbij een knaap uit voornaam geslacht de rol van Daphnephoros (lauwerdrager) speelde. Hij droeg een met lauweren en bloemen versierde olijftak, aan wier spits een kogel bevestigd was, waarvan weer meerdere kleine kogels neerhingen. Zij stelden zon, maan en planeten voor.

Zeker werden ook bij de Eleusinische mysteriën, ter eere van Demeter en Persephone leven en lijden der godinnen mimisch vertolkt, zooals de roof der dochter, het